

50 dní

Príbeh o tom, ako sa politici pokúsili predĺžiť predvolebné moratórium na 50 dní a ako z toho nakoniec po dvoch rokoch zostalo predvolebné moratórium 2 dňové.

Ale hlavne príbeh o tom, ako medzitým výskumné agentúry a občania poslali predvolebné moratórium na smetisko dejín.

V roku 2019 na Slovensku zákon prikazoval predvolebné moratórium 14 dní.

Politická nálada bola po tragických udalostiach z roku 2018 búrlivá.

Na jeseň, keď do nasledujúcich volieb zostávalo 6 mesiacov, sa v hlavách vládnych politikov zrodila myšlienka.

Predĺžime moratórium na 50 dní!

Slovenská asociácia výskumných agentúr SAVA začala konať okamžite po prvej informácii o predložení návrhu na predĺženie moratória do parlamentu na konci septembra 2019:

- komunikovali sme o téme s médiami, aby sa o probléme vedelo
- tému sme komunikovali s ESOMAR a WAPOR a vydali sme spoločné stanovisko
- vypracovali sme prehľad podobnej legislatívy vo svete aby sme mali argumenty
- komunikovali sme so zástupcami európskych inštitúcií a veľvyslanectvami a získavali sme ich podporu
- informovali sme podrobne kanceláriu Prezidentky SR a vyzvali sme ju na využitie jej právomocí v legislatívnom procese (vetovanie zákona, podanie na Ústavný súd)
- keďže najviac by dlhé moratorium umlčalo dvoch členov SAVA pravidelne zverejňujúcich prieskumy preferencií, firmy AKO a FOCUS, zadali tieto dve firmy ústavným právnikom vypracovanie posúdenia zákazu zverejňovania výsledkov volebných prieskumov podľa zákona o volebnej kampani

Udalosti potom nabrali rýchly spád.

28.10.2019 poslanci strán SMER, SNS a ĽSNS zmenou zákona predĺžili moratórium z 14 na 50 dní pred dňom volieb

06.11.2019 prezidentka SR vetovala schválený zákon o predĺžení moratória

26.11.2019 poslanci prelomili veto prezidentky

4.12.2019 podala prezidentka SR Zuzana Čaputová podanie na Ústavný súd

18. 12 2019 Ústavný súd prijal podnet prezidentky na ďalšie konanie a pozastavil účinnosť novely (moratórium sa dočasne vrátilo na pôvodných 14 dní)

29.02 2020 sa konali voľby do Národnej rady SR

26.05.2021 Ústavný súd SR definitívne zrušil zákon predlžujúci moratórium a potvrdil platnosť pôvodných 14 dní.

Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach	encl
Dátum: - 5 -12- 2019	11
Prílohy: 19710	2019
Prílohy: 1	1

Bratislava 4. decembra 2019
Číslo: 5250-2019-KPSR

Ústavný súd Slovenskej republiky
Hlavná ul. 110
Košice

NÁVRH

na začatie konania o súlade právnych predpisov a pozastavenie účinnosti zákona podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

Navrhovateľka: Prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

Tlač a informácie

TLAČOVÁ SPRÁVA č. 70/2019

18. december 2019

Neverejné zasadnutie pléna Ústavného súdu SR

Ústavný súd Slovenskej republiky pod vedením predsedu Ivana Fiačana na neverejnom zasadnutí pléna 18. decembra 2019 rozhodol:

Čo sa dialo medzi tým?

Nechceli sme sa v agentúrach AKO a FOCUS spoliehať na možnosť, že poslanci nakoniec zákon neschvália, alebo sa podarí ho zastaviť na Ústavnom súde.

Blížili sa voľby a my sme začali hľadať iné riešenie.

Právnicki objavili prvé medzery v zákonoch

2.2 Zverejnenie

V zákone chýba pojmové vymedzenie „zverejnenia výsledkov“. Zverejnenie je pojmom, ktoré má svoj relatívne ustálený význam v bežnom jazyku, ale pre účely určenia rozsahu a obsahu právnej povinnosti je potrebné ho uchopiť podrobnejšie a presnejšie.

Podľa nášho názoru je pre tieto účely najlepšie použiteľná definícia zverejnenia diela podľa Autorského zákona, ktorý ustanovuje, že dielo je zverejnené v deň, keď bolo prvýkrát uvedené na verejnosti jednou z predpokladaných foriem uvedenia. &

Porušením zákazu podľa § 17 zákona je teda prvé zverejnenie výsledkov volebného prieskumu počas moratória. Ďalšie šírenie už zverejnených výsledkov počas moratória nie je predmetom zákazu.

Pokiaľ ide o vykonávanie prieskumu, na ten sa zákaz podľa § 17 zákona nevzťahuje, Štátna volebná komisia však uznesením č. 14/6/2 zo 6. marca 2016 *„odporúča okrskovým volebným komisiám, aby počas volieb prieskumy verejnej mienky (tzv. exit poll) umožnili len mimo budov, v ktorých prebieha hlasovanie.“*

Sprístupnenie výsledkov prieskumu zadávateľovi alebo inej osobe/osobám spôsobom, ktorý nepredstavuje uvedenie výsledkov na verejnosti, zákazu podľa § 17 zákona nepodlieha. Podrobnejšie závery k takým formám sprístupnenia výsledkov prieskumov, aké nie sú zverejnením, sú v časti B. stanoviska.

V skratke, **zverejnením výsledkov počas moratória a teda konaním v rozpore s § 17 zákona nie je i) sprístupnenie výsledkov inak, ako ich uvedením na verejnosti, ii) vyhotovenie a spracovanie výsledkov, ani iii) šírenie výsledkov nasledujúce po ich prvom zverejnení.**

Pri použití ustáleného logického argumentu *a contrario* je na mieste záver, fyzická osoba, ktorá nie je podnikateľom, je pojmová vylúčená zo zoznamu subjektov, spôsobilých niesť právnu zodpovednosť za porušenie zákazu, ustanoveného v § 17 zákona.

Tézu, že by fyzická osoba mohla niesť právnu zodpovednosť za porušenie predmetného zákazu v inom procesnom a hmotnoprávnom režime (napríklad podľa Trestného zákona) považujeme za neudržateľnú, na konanie, spočívajúce v porušení § 17 zákona sa totiž ani len približne nevzťahuje skutková podstata žiadneho trestného činu. Aj v dôsledku platnosti zásady nullum crimen sine lege je zrejme, že predpisy verejného práva porušenie predmetného zákazu fyzickou osobou-nepodnikateľom jednoducho netrestajú.

Podľa interpretačných pravidiel ESD sa za verejné šírenie (v rámci autorsko-právnej regulácie) nepovažuje najmä sprístupnenie (diela) individuálne neurčitému okruhu subjektov („súkromná skupina“), alebo individuálne neurčenému okruhu so zanedbateľným počtom potenciálnych príjemcov („nepatrný okruh“).

Keďže predmetom nášho záujmu nie je sprístupňovanie výsledkov prieskumu nepatrnému okruhu subjektov, musí byť sprístupnenie umožnené len takým subjektom, ktoré by sa dali považovať za členov „súkromnej skupiny“. Máme za to, že podľa interpretačných pravidiel ESD nepatrí medzi „definičné“ znaky takejto skupiny jej nízka početnosť, ale len „súkromný“ charakter spočívajúci v obmedzení prístupu na uzavretý okruh individuálne určených subjektov.

Právníci objavili prvé medzery v zákonoch

V skratke, zverejnenie volebného prieskumu verejnej mienky fyzickou osobou, ktorá je nepodnikateľom, aj počas moratória je vyňaté z režimu sankčnej zodpovednosti.

Zákon nezakazuje ani počas moratória šírenie už zverejnených výsledkov, nezakazuje realizáciu prieskumov a nie je zakázané ani ich sprístupnenie spôsobom, ktorý nepredstavuje verejné zverejnenie – výskumné agentúry teda môžu výsledky doručovať napríklad skupine zadávateľov ktorí sa si ich objednajú formou skupinovej objednávky.

Záujem pomôcť občanom získať aktuálne výsledky predvolebných preferencií aj napriek moratóriu deklarovalo aj niekoľko odvážnych ľudí z občianskeho sektora.

Vznikla iniciatíva 50 dní.

50 dní

crowdfunding

prieskumu volebných
preferencií 2020

OVERENIE VÝSLEDKOV

FAQ

VÝZVA

MŮJ ÚČET

Poskladajme sa a spoločne si objednajme prieskumy verejnej mienky pred voľbami 2020

Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon, ktorým zakázala zverejňovanie prieskumov volebných preferencií 50 dní pred voľbami a občanom tým obmedzila ich právo na prístup k informáciám. Žiaden zákon nám ale nezakazuje si takýto prieskum spoločne objednať.

Cieľom našej iniciatívy je, aby nielen politické strany, ale aj bežní občania mali možnosť byť pred voľbami informovaní o vývoji volebných preferencií a mohli sa kvalitne rozhodnúť, komu dajú svoj hlas.

9233 občanov zaplatilo sumu v jednotkách EUR a stali sa spoločne objednávateľmi dvoch kôl predvolebných prieskumov s výsledkami doručenými 9 dní a 3 dni pred konaním volieb, teda dokonca aj v rámci medzitým vráteného 14 dňového moratória.

Časť z nich tieto výsledky aj napriek nášmu „formálnemu upozorneníu“ okamžite zverejnilo na sociálnych sieťach, zákon ale ich konanie nemal ako potrestať.

Našli sme spôsob ako legálne neobmedzovať právo verejnosti na výsledky predvolebných prieskumov aj napriek moratóriu.

1. december

Registrácia záujemcov

Pred spustením výzvy je potrebné, aby sa zaregistrovalo aspoň 10 tisíc ľudí, ktorí prejavia vôľu poskladať sa na spoločný prieskum verejnej mienky.

10. január

Ukončenie výzvy

Do výzvy sa zapojilo 9 233 spoluobjednávateľov, ktorí sa poskladali na celkovú sumu 46 553 €. Objednávame preto 2 spoločné prieskumy verejnej mienky od agentúr FOCUS + AKO.

26. február

2. prieskum FOCUS + AKO

ODOSLANÉ

16. december

Spustili sme výzvu

Za posledné 2 týždne sa zaregistrovalo až 7 000 z vás a dnes preto spúšťame výzvu s cieľom objednať prieskumy volebných preferencií v hodnote 31 000 €.

20. február

1. prieskum FOCUS + AKO

ODOSLANÉ

metodika mix (osobné + telefonické dopytovanie)
veľkosť vzorky 1000 + 1000
zber dát 13.2.2020 - 18.2.2020

02.12.2021

dva roky a 6 dní po schválení 50 dňového moratória na zverejňovanie prieskumov to politici „vzdali“.

Parlament novelou zákona zmenil pravidlá zverejňovania prieskumov a skrátil moratórium len na 48 hodín pred konaním volieb.

Ďakujeme za pozornosť

